

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ। 1974 ਦਾ ਨੰਬਰ 1552-ਐਮ.

15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1975

ਜ਼ਾਬਤਾ (1974 ਦਾ ਐਕਟ II)— ਧਾਰਾ 167— ਤੁਸੀਂ ਕੋਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ — ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ—ਕੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। (2) — ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ— ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ— ਚਾਹੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਰਿਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਏਮਬੇਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ 1973 ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 1973, ਉਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 15)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਸੀਓਫ 11973 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਸੀਓਐਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 1167 ਸੀਓਐਫ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ -

ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ -
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ
ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਖੁਦ ਡਿਊਟੀ-ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

(ਪਰਾ ੮)

10 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ **28 ਨਵੰਬਰ, 1974** ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ **15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1975** ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

439 ਅਤੇ **482** ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ। ਪੀਸੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ **1** ਦੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। **1974** ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਹਲੇ ਦਰਖਾਸਤ ਨੰਬਰ **345** ਸ਼੍ਰੀ ਓ. ਪੀ. ਸੈਣੀ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ **10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974** ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਨੰ: **107**, ਮਿਤੀ **25 ਮਾਰਚ, 1974** ਪੀ. ਐੱਸ. ਸਿਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ. ਪਟੀਸ਼ਨ **31 ਮਈ, 1974** ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡੀ. ਆਰ. ਪੁਰੀ।

ਆਰ ਐਸ ਪਲਟਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਚ. ਐਨ ਮੋਹਤਾਨੀ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ. - ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪ ਧਾਰਾ (ੲ) ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, **1973** (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167** ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵੀਜੋ ਦਾ?

(2) ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੇਟੀਐੱਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ **8** ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। **23** ਮਾਰਚ, **1974** ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਵਰਲਾਂਗ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵੱਲ। ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ 'ਤੇ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੌਜੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **3** ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

Baldev Singh v. State of Punjab (Sandhawalia, J.)

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 28 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਪ ਧਾਰਾ (ੳ) ਅਧੀਨ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 167 ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ, 1898 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਭਰਾ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 10 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(4) ਇੱਥੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ 23 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 8 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 28 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ) ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 484(2) ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“484(1) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ: -

(1) ਜੇਕਰ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ

ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 1898 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVIII ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਬੀ) * * & * *

	I.L.R, Punjab and Haryana			[1975]2	
	*	**		*	
(c)					
(d)	*	**		**	*
	*	*	**	*	*

(6) ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ , ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167** ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਇ **XXXIII** - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167 (2)** ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ **167 (2)** ਅਧਿਆਇ **XXXIII** ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167 (2)** ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

Baldev Singh v. State of Punjab (Sandhwalia, J.)

. i

(8) ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ, ਬਾਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167(2)** ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

“**167.** ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

s|s sfc s|c \$ sjc \$

(2) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਆਦ ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ-

(a) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ, ਅਤੇ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਾਇਰੀ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਕ੍ਰੈਪਟਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਧਿਆਇ **XXXIII** ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(b) * * * * *

(c) * * # * ##* *

ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ *। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਬਿਲਕੁਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ. ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਮੈਗਿਸ। ਟਰੇਟ ਖੁਦ ਡਿਊਟੀ-ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, - ਬਸ਼ਰਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ, ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167** ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਪੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬੇਤੁਕੀ ਤਜਵੀਜ਼, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਕੀ ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ **167 (2)** ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(10) ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ **23** ਮਾਰਚ, **1974** ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ **1** ਅਪ੍ਰੈਲ, **1974** ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ **3** ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ। ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ **484(2)** (ਦੇ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸ੍ਰੀ ਪੂਰੀ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Baldev Singh v. State of Punjab (Sandhwalia, J.)

(11) ਇਹ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ **c167** ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਰੋਅਰ ਰੈਫਰੈਂਸੀਟੋਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167 (2)** ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ *ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ* ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167** ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(12) ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੈਪਟਰ **XIT** ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਹਵਾਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਗੇਟ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **2 (h)** 'ਜਾਂਚ' ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦਾ ਅਧਿਐਕਟ **XII** ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ **154** ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ 'ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਐਕਟ **XII** ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ **23** ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਐਕਟ - ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

(13) ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ **167** ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਚੌਥੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਐਕਟ **XII** ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ **167** ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਧਾਰਾ **173** ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਰਾਬਰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕੋਡ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ **i** ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ।

(14) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ੱਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਮੁਬਾਰਕ ਅਲੀ (1) ਦੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ: -

“ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:
 (i) ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ; (ii) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ;
 (iii) ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, (iv) * * * * *
 *

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਉੱਥੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 12) ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਰਿਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੀ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 167(2) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

(1) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 707.

1974, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਾਂਗਾ।

(16) ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਲਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ

Baldev Singh v. State of Punjab (Sandhwalia, J.)

ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ (ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ)। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੂਨ, 1974 ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਾਂਗਾ।

ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

19551 ILR- ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐਚ.ਡੀ.